

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti 18—, za ino-
semesno D 26—, dostavljen na dom
D 19—, za izdajice D 18—,
inzerati v s dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poština plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, domo. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilski
račun št. 11787.

Na naročila brez denarja ne po-
srežemo. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, torek 27. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 121.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

NOVA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

Seje po definitivni rešitvi reparacijskega problema.

LONDON, 26. majnika. »Times« poroča iz Washingtona, da Coolidge ne namerava sklicati prej nove razorožitvene konference, dokler ni definitivno rešen nemški reparacijski problem.

FRANCOSKI SOCIALISTI PRED VAZNO ODLOČITVO.

Ali gredo ali ne gredo v vlado?

PARIZ, 26. majnika. Včeraj se je vršilo posvetovanje francoske socialistične zajednice o pripravah za kongres, na katerem se bo sklepalo o vstopu socialistov v vlado. Vsi došli predlogi, se izrekajo za podpiranje socialističnih radikalcev, brez vstopa v vlado, ter so proti vsaki vladi, ki bi dobila mandat od Milleranda.

MEDNARODNI KONGRES GLASBENIKOV V PRAGI.

PRAGA, 26. majnika. Tukaj je bil včeraj odprt mednarodni kongres glasbenikov s predstavo v Narodnem gledališču, kjer so vprizorili »Prodano nevesto«.

KORESPONDENCA MACDONALD-POINCARÉ.

PARIZ, 26. majnika. Angleški ministrski predsednik Macdonald je v posebnem pismu na Poincaréa izrazil željo, naj bi se objavila vsa korespondenca, ki se je v zadnjem času vodila med njima. Poincaré je na to pristal ter se bodo objavila vsa izmenjana pisma istočasno v Parizu in Londonu.

MACDONALD GROZI Z DEMISIJO.

LONDON, 26. majnika. »Daily Herald« doznava, da bo vlada podala demisijo in zahtevala razpust parlamenta, ako bo v spodnji zbornici odklonjen vladni predlog glede zgradbe delavskih stanovanj.

MEDNARODNI POLOŽAJ RUSIJE UGODEN.

Optimistično poročilo Zinovjeva.

MOSKVA, 26. majnika. V političnem poročilu centralnega odbora komunistične stranke, namenjenem za kongres, maglaša Zinovjev, da je mednarodni položaj sovjetske države uniže zelo ugoden in se je z dejure — priznanjem s strani Anglije še bolj utrdil.

Francoska zunanja politika in Herriot.

LONDON, 26. majnika. »Daily Mail« objavlja intervju svojega dopisnika s Herriotom, v katerem ta izjavlja, da bo skušal takoj, ko prevzame vlado, doseči sestanek z Macdonaldom. Z Anglijo želi tesnega sodelovanja. Za svojo največjo dolžnost smatra zaščito francoskih interesov. Predno bo podvzel pri sovjetski vladi formalne korake, bo počakal na laid angleško-ruskim pogajanj.

Miren potek seje narodne skupščine.

Dnevni red jutrišnje seje soglasno sprejet. — Mala demonstracija zemljoradnikov. — Zakonski predlog posl. Lazića — Vloga skupščinskega predsednika za časa krize.

BEOGRAD, 26. maja. (Izvirno.) Za današnjo sejo narodne skupščine je vladalo izredno zanimanje. Že ob 8. uri zjutraj je bila galerija do zadnjega kotička zasedena. Seja je bila odprta ob 9.40. Pri otvoritvi so bili navzoči poleg vladnih strank tudi Nemci, 5 džemijetovcev in zemljoradniki ter vsi ministri. Pred prehodom na dnevni red je postavil zemljoradnik Lazić na skupščinskega predsednika vprašanje, zakaj skupščina dva meseca ni poslovala. Z odgovorom predsednika Jovanovića, da je bil temu vzrok kriza vlade, se ni zadovoljil. Predsednik je nato odredil prečitavanje kraljevega ukaza o demisiji prejšnje in o imenovanju sedanje vlade. Zemljoradniki so med tem zapustili dvorano s klici: »Dol z nasilno vlado, dol s Pašićem, dol s korupcijo!« Ostali poslanci so stojali poslušali; radikalci so med čitanjem vzklikali: »Živel Pašić!« Takoj nato so začeli prihajati opozicijski poslanci, ki so imeli med tem posvetovanje v svojih klubih. Izmed Radičevcev so se udeležili seje samo oni, ki so že položili prisego. Predsednik skupščine se je v kratkem govoru spominjal umrlega poslanca dr. Sudarevića (bunjevca). Celokupna opozicija je, kakor na zadnji seji, zasedla levo stran; desno od radikalcev so bili samo Nemci in džemijetovci.

Nato so bile prečitane razne prošnje in pritožbe, ki so bile izročene pristojnim odsekom v nadaljnjo postopanje. Predsednik narodne skupščine je nato sporočil, da je nemški poslanec dr. Neuner podal ostavko ter da sta 2 nadaljna radičevska poslanci izročila svoje poverilnice. Prosil je verifikacijski odbor, naj se še danes sestane in sklepa o teh mandatih. Zemljoradnik Lazić je predlo-

žil predsedniku zakonski predlog glede podpore po poplavi oškodovanim. S pristankom ministra za poljedelstvo je bila predlogu soglasno priznana nujnost. Poslanec Moskovljević je postavil vprašanje, ali je predsednik Jovanović res podal ostavko in kako vlogo je igral pri razpletu krize. Predsednik Jovanović je odgovoril, da je res 27. marca podal ostavko na predsedniško mesto in je zahajal v avdicence na dvor kot narodni poslanec in ne kot skupščinski predsednik. O tem je obvestil tudi vse opozicijske skupine. Agende predsednika je vodil drugi podpredsednik Dragović, ker je bil prvi podpredsednik takrat bolan. Še le 15. aprila je (Jovanović) umaknil svojo ostavko, da ni itak težavnega položaja še bolj zamotal. V času svoje ostavke ni dal kroni nikakih nasvetov, ki bi ne bili v skladu z predsedniško funkcijo. Moskovljević se z odgovorom ni zadovoljil. — Zemljoradnik Lazić je nadalje zahteval 3. majnik odloga seje ponovno odloga. Po odgovoru predsednika je govoril pojasnilo, zakaj je bila dne 10. aprila na ril ponovno Lazić, ki se z odgovorom ni zadovoljil. Za njim je govoril podpredsednik Dragović v svoji osebni zadevi.

Zatem je predsednik dal na glasovanje dnevni red jutrišnje seje, ki je bil soglasno sprejet. Jutrišnja seja se prične ob 9. uri in je na dnevnem redu: 1. verifikacija radičevskih mandatov, 2. volitev odseka za razpravo o zakonskem predlogu poslanca g. Lazića.

BEOGRAD, 26. maja. Danes dopoldne je imel verifikacijski odbor sejo, v kateri je verificiral en nemški in en klerikalni mandat. Poročilo bo jutri izročeno skupščini.

Občinske volitve na nemškem Štajerskem.

Velenemsko-klerikalni blok. — Male izgube socialnih demokratov.

GRADEC, 26. maja. Včeraj so se v Gradcu in v ostali avstr. Štajerski vršile občinske volitve v znamenju nemško-klerikalne (velikonemške) krščansko-socialne koalicije proti socialni demokraciji. Ponekod je ta koalicija uspela, v splošnem pa dozdaj znani rezultati ne kažejo pretežkih izgub soc. demokracije. V Gradcu samem so dobili soc. demokracije 33.537, enotna nemška lista 34.390 glasov, tako da dobijo socialisti 22 (prej so imeli 20), nem. nacionalisti (velenemci) 6, kršč. soc. 16 mandatov. 2

Mandata dobi republikanska stranka, 2 pa narodni socialisti. Brez Gradaca so socialni demokratje obdržali mnoge svoje odlične postojanke v kljub znatnim izgubam: Andritz, Bruck, Güsting, Hieflau, Judenburg, Kapfenberg, Eggenberg, Langenwang, Launkowitz, Mürrzanschlag, Neuberg, Pergau, Rottenman, Selztal, Spital na Sameringu, Voitsberg, Vordernberg, Waltendorf, Wagner, Altanssee, Donawitz, Göss, Wartberg, Zeltweg itd.

Komunistične demonstracije v Parizu.

PARIZ, 25. majnika. Komunisti so priredili včeraj pod vodstvom parlamentarcev na pokopališču »Père La Chaise« veliko manifestacijo. Slišali so se klici: Dol z vojno, živel anarhija! Manifestacija je potekla mirno in brez vsakega incidenta.

Zločinski boljševiški funkcionar.

MOSKVA, 26. majnika. Komunist Tsukor, viši policijski uradnik, je bil včeraj aretiran radi suma, da je posilil in umoril več otrok. Policija je odkrila trupla 22 otrok in 1 ženske.

BORZA.

CURIH, 25. maja. (Izv.) Predborza. Pariz 30.90, Beograd 6.95, London 24.62.

Politične vesti.

* Klerikalni tigri s svojim enoletnim vpitjem niso dosegli niti najprostejših stvari: zadostnih kreditov za bolnice v Sloveniji. Seveda jim je trenutni zastoj v oskrbi bolnic zopet bil prav dobrodošel, da so vplili proti Beogradu in Srbom. No, demokratski voditelji so izposlovali, da je prišla posebna komisija iz Beograda pregledat razmere v naših bolnicah in remedura pride. Nič vpitja, nič zabavljanja, nič psovaja, ampak resno delo — in uspeh se bo pokazal. Taka je razlika med tigrovsko klerikalno in stvarno demokratsko politiko. Kdor zna gledati, bo videl. Seveda je »Slovenec« zaslužno za to, da je prišla pregledovalna komisija, pripisal poslanca SLS. Mi se za »zasluge« v »Slovenec« ne bomo prepicali. Če je pa kdo tako naiven, da misli, da se sedajna vlada kar trese pred klerikalnimi tigri ali pa da ima kak SLS-arski poslanec kaj upliva na »krepe vlade, pa naj v božjem imenu živi v tej naivni veri.

* Kritika Davidovićeve politike. So botna »Reka« prinaša članek g. Svetozara Pribičevića, ki ostro kritizira politiko g. Ljube Davidovića, zlasti njegovo stališče napram g. Radiću. G. Pribičević vprašuje g. Davidovića, ali se ne bo odrekel g. Radića tudi sedaj po njegovi izjavi, da bo stopil v zvezo z moskovsko komunistično stranko. G. Davidović v svojih najnovejših političnih stremljenjih pozablja — kakor tudi njegovi tovariši — na mandat, ki ga je dobil pri volitvah od naroda. V okviru programa demokratske stranke je nemogoče sporazumevanje plemen, ker stranka mora stati na stališču narodnega edinstva. Danes je končno treba pozitivno vedeti, kdo hoče braniti narodno edinstvo in kdo hoče revizijo ustave. Del stranke, ki je z g. Davidovićem, mora končno sprejdati, da je Radić destruktiven element.

* Radić proti parlamentarni abstinenca in s krvjo. »Reichspost« objavlja razgovor svojega sotrudnika Semingera z Radićem o njegovih namerah po svršenih ministrski krizi. Radić je rekel, da je zdaj situacija jasna in da je zavlada absolutizem, kar znači, da Hrvati in vsi Srbi v kraljevini SHS nimajo ničesar več pričakovati od parlamenta v Beogradu. Hrvatsko-macedonsko, albansko, turško, nemško in madžarsko vprašanje so postala zdaj mednarodna vprašanja. Vse te pritiškane narodnosti morajo zdaj solidarno poiskati svoje zaveznike v inozemstvu. Zdaj je zunanja situacija ugodnejša za to, nego prej. V Angliji je Ramsay Macdonald, v Franciji Herriot in socialisti, Bolgarska in Turška sta pred sklepanjem zvezne pogodbe, s Hrvati so Madžari. Prihodnje volitve bodo krvave.

* Radić se veže z boljševiki. Poleg zvez, ki jih nima, kakor n. pr. z Anglijo in Francozji, se Radić hvali tudi z zvezami, ki jih v resnici ima. V zadnjem »Slobodnem domu« objavlja pismo kmečke rdeče internacionale iz Moskve, kjer mu pišejo, da so uvideli, da med njimi in Radićem ni kakih znatnih razlik in da je mogoče njegovo sodelovanje v rdeči internacionali. Radić pripominja, da privede hrvatske kmete v krog te internacionale, da razvije v njej »svojo seljaško dovjekansko republiko«. To se pravi z drugimi besedami, da vodi Radić hrvatske kmete med boljševike. G. Davidović mu bo pa še naprej kumoval pri tem početju!

* Radićev manjšinski kongres. Radić se je tako zaljubil v svojo idejo o kongresu narodnih manjšin, da mu še vedno ne da miru. Ker ga v Avstriji ne

sme sklicati, ga baže namerava sklicati koncem septembra v Ženevi v Švici. Vprašanje je, če bo dala Švica privoljenje za Radičeve eksperimente.

* **Otvoritev italijanskega parlamenta** se je izvršila v soboto 24. tm. s prestolnim govorom, baš na obletnico vojne napovedi Italije centralnim državam. Govor omenja ureditev italijanskih mej na vzhodu in aneksijo Reke. Izreka priznanje vojaštvu, mornarici in milici (fašistovski) ter vsemu narodu. Pohvalno omenja delo sedanje vlade in naznanja nadaljevanje dozdajne politike. V zunanji politiki hoče ostati Italija miroljubna. Reparacijskemu vprašanju bo posvečala vso pozornost. Konvencije z Jugoslavijo bodo omogočile prijateljsko sodelovanje obeh držav.

* **13. kongres ruske komunistične stranke** je bil odprt v soboto 24. tm. v Moskvi.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V Rečici v Savinjski dolini je umrl g. Franc Zemljič, nadučitelj v pok., oče nadučitelja v Rečici, Branka Zemljiča in Marice Volčičeve, soproge finančnega tajnika v Mariboru. — V Zrečah je umrl dne 21. tm. g. Anton Hlastec, mornariški višji poslovodja v pok. Blag jima spomin, žalujočim naše sožalje!

— **Razpisano notarsko mesto v Celju.** Prošnje je vložiti do 8. junija na notarsko zbornico v Ljubljani.

— **Odlikovanje Masarykovega regimenta v Beogradu.** V Beograd je dospel češkoslovaški general Pfeifer, ki bo vstopil v našo vojsko v svrhu študija naše vojaške organizacije. Prinesel je za oficirje in moštvo Masarykovega regimenta, ki je trenutno v Skoplju, mnogo odlikovanj. Ta odlikovanja bo razdelil dne 26. maja v prisotnosti češkoslovaškega poslanika Jana Šeba.

— **Posebni vlaki dne 29. tm. k Malgajevi slavnosti v Guštanju.** Dne 29. tm. vozijo k veliki slavnosti koroških Slovencev, posvečeni spominu junaka Malgaja, poleg rednih tudi izredni vlaki. Iz Maribora odhaja izreden vlak ob 6.40 (k temu imajo priključek tudi udeleženci s proge Pragersko-Čakovec) in pripele v Guštanj ob 8.45. Iz Guštanja se vrača izreden vlak v Maribor ob 20. uri in dospe v Maribor ob 22. uri. Udeleženci s proge Čakovec-Pragersko morajo zapustiti Guštanj že z rednim vlakom ob 18.22, ker sicer nimajo zveze. Iz Celja odhaja poseben vlak ob 4. uri in dospe v Guštanj ob 8. uri. Povratek iz Guštanja ob 19. uri, prihod v Celje ob 23. uri. Kakor že javljeno, velja za te kakor tudi redne vlake polovična cena, če se potnik na povratku izkaže s potrdilom, da se je udeležil Malgajeve slavnosti v Guštanju.

Dostojevskij:

SELO STEPANČIKOVO.

Šest slik po istoimenskem romanu.

Režiser: N. O. MASALITINOV.

Slikar: A. V. ANDREJEV.

Egor Iljič Rostanjev, umir. polkovnik N. O. Masalitnov
Gospa Rostanjeva, generalica, njegova mati . . . M. A. Tokarskaja
Sašenka, njegova hči . . . M. A. Bahareva
Iljuša, njegov sin
Serjoža, njegov sinovec . . . I. V. Vasiljev
Praskovja Iljinčična, njegova sestra M. A. Skrjabina
Nastjenka, poldrvenka . . . M. A. Krasnopoljskaja
Jevgraf Ilarionovič Jezevič, njen oče G. V. Sjerov
Foma Fomič Opiskin, živi pri Rostanjevih P. A. Pavlov
Tatjana Ivanovna, bogata posestnica M. A. Križanovskaja
Bahčejev, vlastelin S. M. Komisarov
Ana Nijlovna Perepeljicina L. N. Levickaja
Obnoskina V. M. Greč
Obnoskin, njen sin V. L. Zelikij
Gavrilla, sobar P. F. Šarov
Fatej, kozaški deček . . . N. G. Sekevič
Vidopijajev, lakaj P. F. Cijljanov

Godi se v Rusiji na kmetih v šestdesetih letih minolega stoletja. Po tretji in peti sliki daljši odmor.

—□—

Gospodar in lastnik sela Stepančikova je upokojen polkovnik Egor Iljič Rostanjev. Polkovnik je vdovec in živi v svojem domu z materjo, sestro in svojima dvema otrokoma. Mati se je preselila k njemu po smrti svojega drugega moža, generala Krahotkina, in je pripeljala s seboj Fomo Fomiča. Ta Fomo

— Redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev se je vršil minulo nedeljo, dne 25. tm. na Bledu ob številni udeležbi. Navzočih je bilo 116 delegatov iz cele Slovenije. Zbora sta se udeležila tudi veliki župan ljubljanski dr. Sporn, nadalje gg. dr. Mara in dr. Windischer. Poročila funkcionarjev so bila soglasno sprejeta. Za kritje proračuna se je določil letni prispevek protokoliranih članov na 20 D, neprotokoliranih pa na 10 D. Predlogov posameznih gremijev je bilo toliko, da ni bilo mogoče o vseh razpravljati. Pooblastil se je širši odbor, da o njih razpravlja in sklepa. Pihodnji občni zbor se vrši v Rogaski Slatini.

— **Tatvina v Šmarjeti.** — 19. maja okrog 15. ure je prišel v nezaklenjeno stanovanje Ane Lahne v Oklenoviku, občina Šmarjeta nek neznanec, vlomil v neko omaro, ukradel iz suknjiča 2250 D; 2 bankovca po 1000 D, ostale po 10 D. Vlomilcu so baje že na sledu. — V noči od 13. na 14. tm. so neznani storilci vlomili v drvarnico posestnika Jožefa Hauptmana v Gradiški v okolici Maribora ter ukradli 2 žagi, 2 dleti, 1 pilo in še drugo orodje. Isto noč so vlomili tudi v drvarnico Bogomira Bračka v Dobrenju, kjer so istotako odnesli različne predmete.

— **Dve nesreči na Blejskem jezeru** vsled neprevidnosti. V nedeljo, 25. tm., so napravili dijaki državne trgovske šole v Zagrebu izlet na Bled. Istega dne se je vršil tudi občni zbor Zveze trgovskih gremijev, katerega so se udeležili tudi številni delegatje iz Maribora. Čuden slučaj je nanasel, da sta se popoldne pripetili na jezeru dve nesreči, pri katerih so bili Mariborčani rešitelji. V večjem čolnu so veslali po jezeru mariborski trgovci gg. Weixl, Šoštarčič, Oset, Murko, Jančič, Novak, Zidanšek, Barta in Starkel. V kakih 20 m oddaljenem čolnu so se vozili 4 dijaki in 4 dijakinje. Eden izmed njih, ki je bil v plavalnih hlačah, je hotel skočiti v vodo na najglobokejšem mestu. Stopil je na rob čolna in v trenutku, ko je hotel odskočiti, ga je neka dijakinja prišla za noge. Čoln se je vsled tega nagnil in vsled nastalega sunka preuknclil. Mariborčani so s svojim čolnarjem Jak. Knaflčem iz Bleda takoj hiteli na kraj nesreče in res se jim je posrečilo rešiti vseh sedem, dočim so eno dijakinjo vlovili v nek drug čoln. Vse štiri deklice, izmed katerih sta bili dve popolnoma obličeni, so bile že nezavestne. Vse ponesrečence so prenesli rešitelji v hotel »Triglava«, kamor so poklicali takoj zdravnika. Vsi so si kmalu zopet opomogli, le eno je prijel srčni krč, pozneje pa je konstatiral zdravnik še pljučnico. Mariborčani so se pozneje zopet vrnili na jezero. Ko so dospeli nekako v sredino,

Fomič je bil v generalovi hiši za čitalec in dvornega noreca, vendar je generalico očaral tako, da se ni marala več razstati z njim. V polkovnikovi hiši zadobita kmalu Foma in generalica vrhovno oblast. Generalica strahuje svojega dobrušnega sina z omedlevicami in očitki, Foma pa z donečimi besedami o svoji pravni in duhovni vzvišenosti in o polkovnikovi propalosti in zakrnjenosti. Kajti Foma ga je prepričal, da je on (Foma) velik pisatelj in učenjak; da piše knjigo, ki ga bo proslavila itd. Tiranija, ki jo Foma in generalica izvršujeta nad polkovnikom in celim Stepančikovim, je nepopisna in nima meja. Stvar pride tako daleč, da Foma zahteva, n. pr. naj četrtek ne bo četrtek, temveč sredo, da uči kmete astronomije, lakaje francosko itd.

Toda to še ni vse. Polkovnikova otroka imata guvernanta; med njo in polkovnikom se razvije ljubezen, ki pa generalici in Fomi ni po godu. Kajti izbrala sta drugo nevesto. Po naključju pride v hišo zelo bogata, toda napol blazna Tatjana Ivanovna, to naj bi polkovnik poročil. Polkovnik je tu slabič, da se jim polagoma že vda; da pa ne bi imel slabe vesti radi guvernante, ki jo resnično ljubi, pozove iz Petroburga svojega nečaka, ki naj bi dekleta zasnubil in poročil. Nečak se vabilu odzove ter pride. Že med potjo čuje prečudne vesti iz Stepančikova. Gospod Bahčejev, ki ga na poti sreča, mu pripoveduje razne podrobnosti iz Fomine strahovlade. Ko pride v Stepančikovo, ga pozdra-

vi kakih 60 m dalje zaslišali klice na pomoč ter opazili preobrnjen čoln. Ker so bili preveč oddaljeni, niso mogli takoj na pomoč. Vendar pa so med tem prihiteli drugi čolni, med prvimi tudi čoln mariborskega trgovca g. Berdajsa, s katerim je bil tudi g. Tome iz Moravč. Potegnili sta iz vode nezavestno deklo, dočim so drugi rešili neko žensko in nekega podnarednika. Nek 15-letni Franc Grille iz Lese, ki je bil tudi v tem čolnu, je utonil. Tudi to nesrečo je pripisovati neprevidnosti. Vsi štirje so se namreč ta ko zelo gugal, da je čoln zajel vodo in se vsled tega obrnil. Obe nesreči dokazujeta, kako nujno potrebno je nadzorstvo mladine na izletih.

— **Radio-postaja v Beogradu.** Francoska radiotelegrafska družba je predvčerajšnjem ob 9. uri zjutraj izročila svojo veliko radiopostajo prometu.

— **Poprava proge Zagreb-Brod.** Kakor doznavamo, bo čez nekaj dni podpisano rešenje, da se iz rezervnega fonda dovoli kredit 51 milijonov dinarjev za popravo proge Zagreb-Brod. Materijal za popraviljanje je že preskrbljen in po izjavah merodajnih faktorjev bo proga do jeseni že popolnoma renovirana.

— **Donava na treh mestih razrušila nasip.** 24. maja je ministristvo notranjih poslov dobilo od velikega župana v Somborju brzojav, s katerim prosi za takojšnjo pomoč, ker je Donava po noči ob 2. uri pri mestih Babojeva, Bajski in Odžaci na treh mestih provalila nasip ter poplavila omenjena sela ter večji del spodnje Bačke. Notranje ministristvo je odredilo brodarkemu sindikatu, da pošlje takoj potrebno pomoč.

— **Vulkan v vzhodni Galiciji?** Glasom časopisnih vesti se je pojavil v vzhodni Galiciji nenadoma vulkan, ki je začel bljuvati pepel in lavo. Prebivalstvo je v strahu za svoje življenje pobegnilo. Našli so se seveda takoj prebrisani tički, ki so lahkovernemu ljudstvu začeli propovedovati konec sveta ter se okoristili s premoženjem prestrašenih grešnikov, ki so jim poklonili vse svoje premoženje za zveličanje duš.

— **Najbogatejši človek Rumunije umrl.** V Braili je umrl znani milijarder Emericos, ki je veljal za najbogatejšega človeka v Rumuniji. Njegovo smrt je povzročila vesela vest, da je pri neki kupčiji zaslužil milijon angl. funtov. Od veselja ga je zadela kap.

KARO-čevlji

Maribor, Koroška c. 19.

vi stari lakaj, ki se mora učiti francosko. Strica dobi za skednjem, kjer nas skrivaj govori s kmeti, ki so ga prišli prositi, naj ne podari njihove vasi Fomi. Po vsem stričevem obnašanju vidi, da je stric radi njegovega prihoda v skrbeh, ker bo imel zopet preprič v hiši. Pri čaju vlada v resnici nad pisano družbo mračno razpoloženje. Kajti Foma ni k mizi — slabo znamenje. Jezevičini poročča, da ga ni zato, ker je prišel iz Peterburga nov učenjak, tako da njega ni treba. Razen tega je pa še vedno jezen na polkovnika, češ, da ga je užalil. Pred tednom je namreč polkovnik povabil k sebi nekega generala in se je tega obiska preveč veselil. To veselje je Foma užalilo, zahteval je zadoščenje: polkovnik naj njega, Foma, za kazen ves dan titulira z »ekscelenco«. Polkovnik se je temu uprl in tega mu Foma ne more odpustiti. V pogovoru se še izkaže, da je Foma kratkomočno izjavil, da je drugi dan na god polkovnikovega sina njegov rojstni dan, dasi to ni res. Pri tej priliki pride do izbruha v polkovnikovi hiši, ki ne more več gledati, kako očeta ponižujejo. Seveda izzove njen nastop v generalici omedlevico, ki konča z napadom na novega Fomovega tekmeča v učenosti — nečaka. Sredi te burje se pripeti nova nesreča. V sobo prijoka lakaj, ki ga je Foma zalotil pri plesanju »kamarinskega«. Foma mu je ta ples strogo prepovedal, češ, da je razvraten. Za njim pride Foma, ki dolži polkovnika, da je on kriv vseh takih grozot, ki se dogajajo v Stepančikovem. Nato globo-

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 26. maja, »Magda«, Ab. B. Torek, 27. maja ob 19. uri »Selo Stepančikovo«. Gostovanje Hudožestvenikov.

Sreda, 28. maja ob 19. uri »Češnjev vrta«. Gostovanje Hudožestvenikov.

Četrtek, 29. maja ob 19. uri »Življenski boj«. Gostovanje Hudožestvenikov.

—□—

Hudožestveniki v Mariboru. Odlični dramski umetniki Hudožestveniki, dospo v Maribor, dne 27. maja in ostanejo pri nas tri dni. Red predstav je sledeč. 27. maja: Dostojevskij: »Selo Stepančikovo«. — Dne 28. maja: Čehov: »Češnjev vrta«. Dne 19. maja: Dickens: »Življenski boj«. — Zanimanje za izvanredno odlične umetnike, je bilo v vseh mestih Jugoslavije (tudi v inozemstvu) nepopisno. Iz časopisov posnemamo, da je bilo gledališče v Dubrovniku za prvo predstavo Hudožestvenikov komaj napolnjeno, a takoj po prvi predstavi, je bilo navdušenje za Hudožestvenike tako silno, da so bili namah razprodani vsi prostori za nadaljnje predstave. Tudi pri nas v Mariboru se zanimanje vedno veča; (vstopnice za prvo predstavo — že prodane); zato opozarjamo cenj. občinstvo, da si takoj nabavi vstopnice, ker potem bo prepozno in marsikdo se bo kesal, da je zamudil ugodno priliko ogledati si svetovnoznano igralsko družbo. Blagajna je vsak dan odprta od 9.—12. in od 15.—17. Telef. 382.

Se nekaj prostih sedežev za prvo predstavo Hudožestvenikov (»Selo Stepančikovo«) je na razpolago na galeriji ter v sprednjih ložah, istotako za drugo predstavo.

Rezervirane vstopnice za Hudožestvenike naj se dvignejo najkasneje do torka, dne 27. tm. opoldan. Do torka opoldne nedvigljene rezerv. vstopnice se bodo prodale.

Toaleti v gledališču o priliki gostovanja Hudožestvenikov. Vljudno naprošamo cenj. občinstvo, da se pri predstavah Hudožestvenikov oblečejo čim dostojnejše kot zahteva to vljudni takt napram gostom.

Slike nekaterih odličnih umetnic moskovskega Hudožestvenega teatra so razstavljene v izloženem oknu tvrčke Preis v Gosposki ulici.

Film.

Grajski kino. Danes ponedeljek, torek in sredo se predvaja II. del veleznanimive drame »Dve siroti v strašni burji življenja«. V četrtek začne »Zgubljena hiša«, senzacionalna drama z Harry Pielom v glavni vlogi.

koumna debata: »kamarinski« in o literaturi. Polkovnik jo prekine z anekdoto, zato je strogo oštef. Nato pride lakajeva skušnja iz francoščine. Lakaj se upre in pove Fomi nekaj bridkih v obraz; zopet burja; tudi nečak napade Foma, ki ogorčen zapusti sobo. Vsa družba se razkropi. Nečak se razgovori z guvernanto, njegovo snubitev odločno zavrne. Tu pride ponj lakaj, češ, da ga kliče stric k sebi. Polkovnik je sklenil, se razstati s Fomo, nečak naj mu bo moralna opora pri sceni, ki ga čaka. Pozval je tudi Foma, kateremu misli objaviti svoj sklep. Ko pa Foma pride, mu pogum upade. Ponudi mu veliko svoto denarja in hišico v mestu, samo naj gre. Foma denarja ne vzame, obljubi pa da pojde. Polkovniku je sedaj žal, ker se je uveril o njegovi plemenitosti; prosi ga, naj ostane, toda Foma je užaljen — konča pogovor s tem, da Foma ostane, ker ga je polkovnik nazval ekscelenco.

Mizinčikov, daljni sorodnik, ki tudi živi v polkovnikovi hiši, pa se medtem pripravljala, da bi naskrivaj odpeljal Tatjano Ivanovo, se z njo poročil in si pridobil njeno premoženje. Toda prvim ognju je svojo misel zaupal Obnoskinu, ki je s svojo materjo v gosteh pri polkovniku. Na večer, ko hoče Mizinčikov svoj načrt izvršiti, zaloti Foma Fomič polkovnika na ljubezenskem sestanku z guvernanto. To polkovnika prisili k sklepu, da prihodnji dan na vsak način guvernanko javno zasnubi. Še tisto noč pa Obnoskin prekriza Mizinčikove račune s Tatjano Ivanovo in jo on odpe-

Mariborske vesti

Maribor, 26. maja 1924.

POZDRAVLJENI!

Jutri pridete k nam, odposlanci ruskega Duha!

Morda vas tukaj — na križišču dveh ras, kjer so se skozi stoletja odbijali in spajali razni vplivi — ne bomo sprejeli tako, kot bi Vas bilo treba sprejeti. Morda bomo hladnejši in bolj molčeči kot bi smeli biti.

Toda verjamite, da Vas pričakujemo tako, kakor se nismo pričakovali nikogar. Ne z zastavami in z godbo, temveč z vzemirjenjem, z valovanjem naših misli in čustev. Razigrani smo v svoji notranjosti, podobni ljudem, ki čakajo kak velik duševni ali srčni dogodek. Iz besede »hudožestveniki« nam zvane odmevi tiste slovanske izvirnosti in pristnosti, ki jo je ohranil edini ruski narod. Mi, slovanski konglomerat tujih vplivov, slutimo v Vaši umetnosti razodetje našega čistega slovanskega bistva. Ne mislite, da pričakujemo kaj ekzotičnega, kakor običajno pričakuje zapad od Rusije in ruske umetnosti. Ne! Hudožestveniki ste v svoji umetnosti združili zapadno zunanost z rusko notranjostjo, evropsko obliko z ruskim duhom. V tem tiči nedosegljiva višina Vaše umetnosti.

Prinašate nam ubrano muziko ruskega jezika, jezika, ki ga govori čez 100 milijonov ljudi, in ta godba vzbuja v naši notranjosti nekaj drugega nego v notranjosti neslovanskega človeka. Kdo ve kakšni davni zaostanki so se ohranili v naši podzavesti, kaj se bo prebujalo v nas, ko bomo slišali na odru do virtuoznosti izdelani instrument Vaše umetnosti — ruski jezik.

Iz teh krajev so nekdo naši najboljši ljudje upimali svoje duševne oči v Rusijo. Z nekako pobožnostjo so izgovarjali rusko ime. V Rusiji so videli nositelja tiste slovanske sile, ki bo zlomila tujo silo in osvobodila okovane slovanske narode.

Danes vidimo v Rusiji več. Naša doba je pokazala železno silo. Na ruskih tleh je dobila težnja za nasiljem svoj najdramatičnejši izraz. Toda najboljši duhovi že uvidevajo, da sila ne more odrešiti človeka in privedi k človeštvu. V ruskem trpljenju vidimo Katarzo cele civilizacije, ki stoji na sili. In v ruski kulturi in umetnosti opažamo fermentacijo nove, nasprotne sile, sile duha.

Tudi iz umetnosti Hudožestvenikov sevirajo taki nove duševne energije, ki naj se razodene evropskemu človeštvu kot pot k odkupljenju in izveličanju. In videč v Vas prave umetnike, izbrane zastopnike ruskega podajanja lepote, Vas pozdravljamo kot odposlance neumrjoče, duhovne Rusije.

Ije. Na vse zgodaj gredo za njima v pogon; Tajtna Ivanovna se vrne v hišo, toda njena močitev s polkovnikom je ftem onemogočena. Vendar polkovnik vaseeno ni več posebno trden v svojem sklepu. Loteva se ga malodušno. Ko je vsa družba zbrana pri Fomi Fomiču, se odigra nova komedija. Foma izjavi, da se poslavlja od Stepančikova, da zapuščajo to hišo greha itd. In govori dolg poslovljni govor. Ko hoče oditi, mu polkovnik brani. V nadaljnjem postane Foma nedostojen in javno govori o ljubimskem sestanku med polkovnikom in guvernantko. To je tudi polkovniku preveč. Vrže ga po stopnicah in ga veli odpeljati iz Stepančikova. Zunaj vstaja nevihta. Polkovnik prosi guvernantko za roko, ki ga pa zavrača, češ, da ne more v hišo, kjer je vse zoper njo. Nevihta in treskanje opozorita vse na usodo Foma Fomiča. Polkovnik se da očiščati in ko pride lajak poročat, da se je voz prevrnil in da je Foma padel v jarek, hiti sam ponj. Toda srečata se že v posestvu, kajti Foma se je že skesal in je šel nazaj. Privedejo ga mokrega, blatnega, »nezavestnega«. Ko se zbudi, govori zopet govor, v katerem pove, da ga je skrbelo le usoda nedolžnega dekleta, češ, obnašanje polkovnikovo je bilo krivo, da je smatral razmerje med njima za nedostojno, in da se bo maščeval s tem, da jih blagoslovilja. Zavojuje znova in končno veljavno srca vseh in si pridobi svoje gospodstvo nazaj.

(Po ljubljanskem Gledal. listu.)

Pozdravljamo Vas in hvaležni smo Vam, da ste došli k nam! Iz srca Vam kličemo:

Zdravstvujte!

I-us.

—□—

m Prihod Hudožestvenikov in naše občinstvo. Kakor poročamo na drugem mestu, dospe skupina članov Moskovskega hudožestvenega teatra jutri, v torek okoli 10. ure dopoldne v Maribor. Ker so odlične ruske umetnike v vseh drugih mestih na slovesen način sprejeli in pozdravili, upamo, da se bo tudi na naši postaji zbralo kolikor le mogoče številno občinstvo, da pokaže slavnim gostom svojo pozornost.

m Matura na mariborskih Srednjih šolah. Ustnim izpitom bodo predsedovali kot ministrski odposlanci: na drž. gimnaziji in realki g. dr. Mih. Komboj, gimn. ravnatelj v Zagrebu, na drž. moškem učiteljskem g. dr. Janko Bezjak, viš. šol. nadz., na drž. ženskem učiteljskem in na zasebnem učiteljskem šolskih sester g. dr. Leop. Poljanec, inšpektor srednjih šol.

m Ljudska univerza. V ponedeljek 26. tm. predava novinar g. Friderik Golob o sodobnem pacifističnem gibanju. Začetek predavanja ob 8. uro (mala kazinska dvorana). Vstop prost. Opozorjamo na to zanimivo in aktualno predavanje.

m Obisk ljubljanskih juristov v Mariboru. V soboto predpoldan ob pol 10. uri je dospelo v Maribor 58 slušateljev juristične fakultete pod vodstvom profesorja dr. Dolenca ter prodekana dr. Kušaja. Na kolodvoru so jih sprejeli državni pravdniki dr. Grasseli, dr. Reisman ter nekaj članov društva naprednih akademikov v Mariboru. Predpoldan so si ogledali celotno poslopje moške kaznišnice, kjer sta akademikom razkazala ves ustroj kaznišnice ob poučnih besedah dr. Dolenca, g. ravnatelj Sertič in g. kurat Zavadiljal. Nato so juristi obiskali še policijski komisariat, kjer jim je g. nadsvetnik Kerševan v daljšem predavanju obrazložil najnovejše panoge policijske vede. Pokazal in orisal jim je tudi par slučajev iz svojega praktičnega delovanja tako n. pr. znano afero s ponarejenimi kolkami in monopolnimi trakovi. Popoldan so si ogledali najprej modern tkalnico Doctor in drug. nato pa Sadiarsko in vinorejsko šolo. Tam jim je g. ravnatelj Žmavc razkazal posestvo šole, gospodarska poslopja in vinsko klet. Zvečer ob 8. uri je priredilo gostom društvo naprednih akademikov pozdravni večer, ki je zelo animirano potekel. Pozdravila sta akademike dr. Rosina, ki se je spominjal predvsem težkih nacionalnih bojev v Mariboru ter g. minister n. r. dr. Kukovec, ki je v svojem govoru naglašal važnost dela slovanskih pravnikov v našem javnem življenju. Govorila sta tudi profesorja dr. Dolenc in dr. Kušej, nakar se je jurist Mejak v imenu vseh tovarišev zahvalil vsem, ki so imeli zaslug, da je ekskurzija tako lepo uspela. Ob 12. uri so se gostje odpeljali nazaj v Ljubljano.

m Gojenke mariborskega državnega učiteljskega so s svojim koncertom mino soboto v Ljubljani doživele lep uspeh. Filharmonična dvorana je bila premajhna za vse občinstvo, ki je navdušeno pozdravljalo mariborske goste in jim prirejalo burne ovacije.

m Premiera Remčeve »Magde« v soboto ni bila tako obiskana, kot bi zaslužila odlično delo našega znanega dramatika. Vprizoritve se je udeležil tudi avtor, ki ga je občinstvo po osmi sliki trikrat poklicalo na oder in kojemu je kakor tudi ge Bukšekovi in gg. Bratini in Koviču prirejalo burne ovacije. Avtor je dobil tudi vence. O sami vprizoritvi prinesemo jutri daljše poročilo.

m Kje je narodna zavest? Prejeli smo: Slovenski denarni zavod v Mariboru je pisal mariborskemu trgovcu, kateri ima slučajno nemško ime, v blaženi nemščini. Ta hvalevredni trgovec je slovanskemu denarnemu zavodu vrnil pismo z opombo, naj se njemu le slovensko dopiše. Kje je naš narodni ponos?!

m Komanda mariborskega vojnega okruza se je v minulem tednu preselila iz dosedanjih prostorov v Dravski vojašnici v vojašnico kralja Aleksandra na Meljski cesti. Prostora v Dravski vojašnici baje adaptirajo za stanovanja. Vendar le nekaj. Kaj pa je z dragonsko vojašnico?

m Za provizoričnega cestnega mojstra je mariborski okrajni zastop imenoval g. Franca Lajha. Tako čitamo v »Slovenca«. Če je ta gospod bivši železničar, vodja klerikalnih železničarjev, je jasno, da je okrajni zastop pomnožil četo klerikalnih agitatorjev v mariborskem okraju.

m O starih francoskih gradovih je predaval včeraj v dvorani Grajskega kina profesor francoskega jezika na zagrebški univerzi g. Variner. Predavatelj, ki ga dičita pristno francoski esprit, združen s temeljitim poznavanjem politične, kulturne in umetnostne zgodovine, je z veliko lahkoto in jasnostjo prikazal lep kos francoskega življenja v slavni preteklosti. Na več kot 100 slikah plemiških in kraljevskih gradov je razlagal bogaten procvit francoske renesanse in nji sledečih struj. Ob pogledu na prekrasno zapuščino aristokratske dobe francoske zgodovine, ki priča o visokem kulturnem in umetnostnem čutu plemstva in monarhov, smo morali nehoti misliti, kako barbarški so bili v primeri s francoskimi aristokrati nemški plemiči v naših deželah! Predavatelj je podrobno razkazoval zunanost in notranost gradov v Fontainebleau in Versailles, ki značita višek sodobne arhitekture in umetnostnega okusa v spremi človeških hivališč. Ob enem z razlago umetnostnih značilnosti je g. prof. Variner podal mnogo zanimivih momentov iz francoskega kulturnega življenja in takratnih političnih razmer. Slušatelji, ki dobro razumejo francosko, so francoskemu krožku, predvsem pa seveda g. predavatelju hvaležni za užitek, ki ga je nudilo to predavanje. Dvorana Grajskega kina je bila polna občinstva, ki se je ob koncu enopolurnega predavanja g. prof. Varinerju z navdušenim ploskanjem zahvalilo za njegov trud.

m Razsvetljava v Mariboru in škodljivi ponočnjaki. Prejeli smo: Prebivalci Ob bregu (IV. okraj) smo že prosili za odpomoč in tudi javno tožili o jako slabi razsvetljavi, katere pomanjkljivost čutimo seveda v kratkih dneh, a zaman. Sama 1. reci in beri ena lučca in še ta skoro ob začetku ceste, naj bi zadostovala na precej prometni cesti! Poredni dečki so si zbrali to zapuščeno svetilko kot cilj; ni čuda torej, da večkrat sploh ne funkcionira. Odgovori, Cicihan: Kaj je potem naša luč? Ako nisi gluhi, šumeča Drava je tvoja voditeljica, da ne pačes vanjo. Pljanci in škodljivi ponočnjaki v zavetju neprodorne teme zlorabljajo ta nedostatek ter trgajo vrtno plotove in rušijo vrtno in drugo ograjno zidovje. Privoščijo si seveda tudi visok plot Dravskega kopališča, kajti kurivo je drago, pare pa ni. Ali naj smatramo tako dejanje za samopomoč brezposelnih? Kabine imenovanega kopališča služijo brezposelnim delomrznežem kot prenočišča. Da je pri vstopu ne ovirajo duri, te-le kratkomalo porušijo in imajo potem neoviran vhod. Stražnik je pri nas redka prikazen! — Pretečeni teden se pojavijo obč. delavci na naši cesti, ogledajoč si zaprašene in s pajčevino zapredene svetilke, ostanke prošlih časov. Vendar enkrat! Saj so tudi obrežani davkoplačilci! Ali kako smo se varali! Delavci so sicer začeli kopati seveda tudi na naš račun, da bi odstranili še te spomenike boljših časov. Zakaj? Radi brezposelnosti? Mestnim očetom svetujemo sploh večjo pozornost levemu obrežju in sicer od železne brvi do državn. in ščasnoma tudi dalje do železniškega mostu. Posnemajte Ptujčane in nudite mest. prebivalstvu zdravo šetašišče ob Dravi. Hvaležni vam bodo ti, mi in vsi, ki se poslužujejo naše ceste. — Obrežan.

m Mestno kopališče bo tekoči teden odprto: v torek, sredo, petek in soboto. V četrtek ostane kopališče radi praznika zaprto. Parna kopel bo v torek in soboto za gospode, v sredo in petek pa za dame.

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolišu mariborskem od 18. do 24. maja: Skrlatinka: ostali 4, o zdravel 1, ostanejo 3; Treb. tifus: ostal 1; Griža: ostala 2; Trachom: ostal 1; Rrisipel: 1.

m Tuje v Mariboru. Dne 26. majnika je bilo prijavljenih v Mariboru 51 tujcev in sicer: hotel »Meran« 16, Privat-hotel 4, hotel »Zamorec« 9, hotel »Črni orek« 8, »Kosovo« 4, gostilna Halb-

widl 3, gostilna Spatek 3, gostilna Holzknecht 2 in gostilna »Zlati konj« 2.

m Policijske prijave. Od sobote na nedeljo je dobila policija skupno 20 prijav in sicer: 1 pretep, 1 razgrajanje, 1 tatvina, 1 ogroženje varnosti, 3 prestopki pol. cestnega reda, 3 nagle vožnje, 5 prestopkov radi avtomobilskega reda, 1 prestopki policijske ure, 1 najdba, 2 izgubi. V pretekli noči pa je bilo 30 prijav: 2 radi pijanosti in potepuštva, 1 po neverba, 1 napad, 2 lahki telesni poškodbi, 2 ogroženje osebne varnosti, 1 razgrajanje, 1 hoja po železn. tiru, 1 prekračenje polic. ure, 2 prestopka cestnega polic. reda, 2 prestopka avtomobil. reda, 9 kolesarenje po Tomšičevem drevoredu, 1 izguba, 1 najdba, 3 druge prijave.

m Dva osumljenca aretirana. Aretirana sta bila včeraj nek Ivan F. in Franc R., ker sta osumljena, da sta 11. tm. med 6. in 7. uro ukradla posestniku Janezu Krambergerju v Ivanjih niklasto uro, eno srebrno uro, dva poročna prstana, 1 britve in druge stvari.

m Novi tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo (zasebni pouk) začnejo na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija tl. ter trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. 1134

m Študijska knjižnica. Vsem, ki se zanimajo za znanstveno literaturo, za starejšo slovensko slovstvo itd., priporočamo študijsko knjižnico v kazinskem poslopiju. Knjižnica je odprta vsak delav-

m Hugo Hugo, najpopularnejši hrvatski komikar, od 16. maja naprej v klub-harn. 1771

m Kavarna »Mestni park«. Svira dnevno pomnožen salonski orkester pod ravnateljstvom g. Pospšila. Zvečer od pol 21. do pol 1. ure in popoldan (pri lepem vremenu) od pol 17. do pol 19. ure.

Kultura in umetnost

x O ruski umetnosti. Nedavno je izšla v Moskvi nova številka umetnostnega časopisa »Hudožnik-zritec«, ki prinaša celo vrsto zelo zanimivih člankov. Tako komisar za umetnost in prosveto Lunačarski piše v članku »Lenjin in umetnost«, da ustanovitelj ruske sovjetske vlade (Lenjin) ni bil prijatelj modernih ekstremnih smeri v umetnosti in da je dajal prednost ruskim klasikom in realizmu v literaturi, slikarstvu in gledališču. Lenjin je živahno zasledoval delo Proletkulta in je energično protestiral proti vsaki modernistični hipertrofiji. Na njegovo inicijativo je bila izpremenjena smer Proletkulta. — V isti številki objavljen članek B. Romaševa, v katerem daje avtor obsežen pregled čez ruske gledališke premiere v zadnji sezoni. V refleksiji pristavlja, da se rusko gledališče v zadnjem času mnogo posveča raznim formalnim novotarijam. Zanimiv je članek Sovoljeva o Čehovu kot dramatik. Tu se pisec postavlja na popolnoma novo stališče: v Čehovu ne vidi melanholičnega resigniranca, temveč veseljaka; njegov »Višnjevij sad« (»Češnjev vrte«) je veseloigra, dočim so jo doslej vsi interpretirali kot žalosten komad. Pisec je mnenja, da ima Čehova »smračna« umetnost obilo komične in groteskne vsebine.

x »Nova Evropa«. Najnovejša številka »Nove Evrope«, ki je izšla dne 21. tm., je posvečena našim Romunom in Cincarijem. Gradivo, ki ga prinaša v tej številki, je zanimiv pripevek k spoznavanju naše države in nje manjšin, zato ga priporočamo zlasti slovenskemu izobraženstvu, kateremu so etnografske razmere v Banatu in v Srbiji malo znane. Predmetna številka prinaša sledeče članke: Naše manjine (Č.); Rumuni naše države — statistika (Z. P. Popović); Rumuni v Srbiji (dr. Tib. R. Gjorgjević); Cincari i Meglenski Vlasi (dr. J. Erdeljanović); O romanskem stanovišču naše zemlje (dr. P. Skok); Srbi štampari u Rumuniji (Ljub. Stojanović). V okvir v številke pa ne spadajo sicer aktualna in zanimiva razmotrivanja znanega narodnogospodarskega publicista g. dr. I. Belina o zagrebškem velesojmu. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

Orjuna.

Skerličeva proslava. Orjuna Maribor-Studenci priredi v sredo, dne 4. junija t. l. v proslavo 10-letnice smrti svojega velikega ideologa dr. Jov. Skerliča v Narodnem domu ob 20. uri zvečer predavanja, ki ga bo imel prof. Ribarič. Udeležba za članstvo obvezna. Vabimo pa na ta večer vse zavedno mariborsko občinstvo.

Ženska sekcija. Sklicujem sestanek ženske sekcije Orjune Maribor-Studenci za sredo, 28. majnika ob 20. uri v prostoru Narodne čitalnice. Ker pride v prvi vrsti na razgovor izdelava praporja, je nujno potrebno, da se ga vse članice udeležijo. Zdravo! — Predsednik.

Stanovanjska sekcija. Odbor mestne organizacije Orjuna Maribor-Studenci je ustanovil na svoji redni seji dne 19. maja posebno stanovanjsko sekcijo. Naloga te sekcije bo, da ublaži, kolikor ji bo v moči, stanovanjsko mizarijo v Mariboru in okolici. Sekcija bo zbirala material o nepravilnem postopanju v stanovanjskih zadevah v vseh pogledih in bo znala potom Orjune energično postopati proti vsaki zlorabi, naj pride ta od koder hoče. Pozivamo vse brate in sestre, naj pomagajo sekciji pri tem zelo važnem socialnem delu z vso vmeno in vztrajnostjo. Da se delo sekciji olajša in da ne bo nepotrebnega razpravljanja, pozivamo brate in sestre, da naj oddajo svoje točne informacije o praznih stanovanjih, o nepravilnem postopanju pri oddaji stanovanj itd. pismeno opremljeno z opazko stanovanjske sekcije v uradnih urah tajništva.

JDS.

Zaupni sestanek v Ceršaku. V nedeljo popoldne se je vršil pri Baumanu v

Ceršaku zaupni sestanek naših somišljenikov, na katerem se je razpravljalo o pripravah za občinske volitve. Krajevna organizacija JDS je ukrenila vse potrebno, tako, da bo kljub besni protigigantaciji Žebotova garda slabo odrezala. — Delegat občinskega načelnstva g. R. Ozim je podal kratko poročilo o političnem položaju ter pojasnil volilni red in druga, na občinske volitve se nanašajoča vprašanja. V doglednem času bo priredila krajevna organizacija v Ceršaku javni shod.

Zaupni sestanek v Hočah se je vršil v nedeljo po prvi maši. Izvršile so se priprave za širši sestanek zaupnikov v mesecu juniju, nakar se pripravi javni shod. Razgovor je bil tudi o občinskih volitvah.

Sokolstvo.

o Malgajeva slavnost, tj. odkritje spomenika junaku Malgaju, osvoboditelju Mežiške doline, 29. t. n. mora biti velika narodna manifestacija. Zato pozivamo vse Sokolstvo, zlasti ona društva, ki se nahajajo ob železnici ali blizu nje, da se slavnosti udeležijo v čim večjem številu. Vabimo pa tudi vse drugo narodno čuteče občinstvo k čim številnejši udeležbi, da se da prireditvi oni sijaj, ki ga zasluži Malgajev spomin. V polnem razumevanju, da mora imeti slavnost vsenaroden značaj, je koroško sokolsko okrožje preklicalo svoj na isti dan določeni okrožni zlet, vse navzoče Sokolstvo pa se bo zato po končanem odkritju spomenika poklonilo manom pokojnega brata v lastnem delokrogu še posebej z delom. Vse tedaj, kar čuti jugoslovansko, posebno pa še, kar čuti sokolsko, bo pohitelo, če dopuščajo razmere, na praznik Vne-

bohoda v Guštanj. Zdravo! — Maribor. Sokol. župa.

o Sokolsko društvo v Središču ob Dravi. Dne 1. junija priredi pevski zbor Središkega Sokola velik koncert v Sokolskem domu; na to prireditve opozarjamo že danes naše članstvo in nam naklonjeno občinstvo. Nastopi mogočen mešan zbor, 52 pevcev in moški zbor 30 pevcev. Oba zbora se temeljito pripravljata na ta javen nastop in gotovo je, da bode se nudi vsem prijateljem lepe pesmi krasen užitek. Program, ki bode obsegal narodne in umetne pesmi, bode objavljen pravočasno. Zdravo!

Sport.

Kolesarska in motorska dirka, ki se je vršila v nedeljo na dirkališču na Teznu, je v vsakem oziru dobro uspela in priča, da Maribor v kolesarskem sportu ne zaostaja. Doseženi so bili naravnost presenetljivi rezultati. Udeležba dirkačev iz Ljubljane, Zagreba in drugod je bila zadovoljiva. Rezultati so bili sledeči: **otvoritvena dirka:** I. Dvoršak (Edelweiss), II. Schirmmaul (Graz) III. Nabergoj (Perun); **dirka juniorjev:** I. Bračič (E.) II. Medved (P.) III. Nabergoj (P.) **Vztrajnostna dirka:** I. Nabergoj (P.) Plavčak (E.) III. Pahor (P.). **dirka gostov:** I. Schirmmaul (Graz), II. Skrajner, (Ilirija, Ljubljana), **dirka dam:** I. Greta Karner, II. Rezi Kasch, III. Ana Föcher, **odškodninska dirka:** I. Par (Ilirija, Ljubljana), II. Pečnik (Ilirija), III. Urovič (Varaždin). **Dirka za prvenstvo Slovenije:** I. Dvoršak (Edelweiss), II. Nabergoj (P.). **Motorske dirke** so bile vseskozi napete. V motor-handicapu (10 krogov) je zmagal Sotler (Zagreb), drugi pa je bil Pepo Bauman iz Poljčan.

Gospodarstvo.

g Na živinski sejem v Mariboru dne 23. maja se je pripeljalo 561 svinj, 5 koz in 1 kozliček; cene so bile: mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 162,50-273,50, 7-9 tednov 250-275 D, 3-4 mesece 450 do 800, 5-7 mes. 900-950, 8-10 mesecev 1150-1300, 1 leto 1550-1900, 1 kg žive teže 15-17,50, kg mrtve teže 20-21,25, koze komad 250-350 D.

g Delničarji Ljubljanske kreditne banke, ki svojih delnic nimajo deponiranih pri tej banki, se opozarjajo na to, da je treba delnice vsled provedenega po- višanja njihove nominalne vrednosti od 400 K na 150 D nakolekovati, ker sicer ne smejo biti izročene prometu. Nakolekovanje vrši Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

g Revizija obrtnih dovolil. Minister za trgovino in industrijo je vsem trgovskim in obrtnim zbornicam naročil, da izvršijo revizijo vseh obrtnih dovolil, ki so bila izdana za obrtna podjetja. — Vse osebe, ki brez dovoljenja vrše obrt, bodo strogo kaznovane.

g Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 11. junija t. l. ponovna ofertalna licitacija glade dobave 15.000 kg bele kovine. Predmetni oglas je v natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava tehnic. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani potrebuje 10 (deset) decimalnih tehnic. Ponudbe je poslati imenovani direkciji najkasneje do 1. junija t. l. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Tečaj za strojepisje in stenografijo. Začetek dne 2. junija, ANT. RUD. LEGAT, Maribor, Slovenska ulica 7.

L. K-s:

Beograd, Skoplje, Solun.

(Utiši s potovanja na gospodarsko konferenco v Skoplju.)

Ni moj namen opisati celotno potovanje iz naše skrajne severne do skrajne južne točke naše države, temveč pričnem še le nekako v sredi, to je v naši prestolici Beogradu. Pot do Beograda je itak že dobro znana, recimo povprečno vsakemu 10 ali 15 državljanu Jugoslavije, ali uradno SHS. Zato pričnem šele v trenutku, ko nas je nočni brzovlak pripeljal 9. maja okrog 8. ure zjutraj tam preko Save na prostorni beogradski kolodvor.

Dasť odhaja brzovlak proti Nišu in Skoplju šele ob 9. uri, je bilo na kolodvoru zbranih že skoro polno število zastopnikov trgov. in obrtnih zbornic iz cele naše države, ki so bili namenjeni prisostvovati naslednja dva dni pri kongresu istih korporacij v Dušanovem mestu Skoplju, v tisti razupiti Macedoniji. Večina sloven. udeležencev je tudi pripela dan poprej v B., ker je vendar nekaj bolje spati v hotelu, kakor pa kima- ti v vagonu, ali pa tudi spalniku, tako so vsaj zatrjevali poznavalci enega in drugega.

Vlak, kateri nas je imel odpeljati proti Skoplju, je imel zvišano število vozov, tako da smo se še dosti udobno vozili in to ves čas našega potovanja. Železniška uprava je najbrž slutila, da jo mislimo na kongresu malo potipati, ter se je najbrž hotela malo prikupiti; ne mogoče, da ni ravno tako, ampak istina je, da nam je šla po možnosti na roko. Udeležencev nas je bilo iz Slovenije 22, od teh so bile zastopane Ruše (g. rav. Krejčič), Celje (g. Rebek), Rog. Slatina (g. Bizjak) in Maribor (pisec teh vrstic).

Ob krasnem vremenu smo se odpeljali ob 9. uri mimo Topčidera in drugih zletnih krajev Beogradčanov. Razlaga in opozarja nas na zanimivosti okolice več domačinov iz B., posebno g. M. Stojanović je bil tozadevno jako prijazen.

Vlak nas vozi mimo raznih postaj in krajev, katerim se več ali manj pozna, še vojna grozota. Cesta, vsled vojnih strapacov razrita in zanemarjena, se skrbno popravlja in gladi z najmanj pol dučata parnih valjarjev; na več krajih se grade novi deli, ker tudi v Srbiji so

po starem gradili ceste, kakor pri nas, namreč, koder je bila bolj nerodna in nepravilna.

Okolica postaja vedno bolj hribovita in obraščena, za naše oči dokaj bolj zanimiva, kakor enolična slavonska ravnina. Vozimo se skozi Lepovo, Mladeno- vae polagoma navzgor, dokler se proga ne prevali v dolino reke Morave.

Ta dolina je ena najlepših in najrodovitnejših v celi Srbiji. Dobro obdelane njive in travniki pričajo o pridnosti srbskega seljaka, ali da se pravičneje izrazim, seljakinje, ker videli smo po največ ženske; moški so pri kmetijskem delu bolj redki (menda se rajše razgovarjajo o politiki). Izmed sadnega drevja prevladuje sliva daleko nad vsem drugim. Nasadi sliv, ponajveč debela pobeljena, so nekaj lepega, impozantnega.

Vlak nas vozi mimo Jagodine, kjer je še videti ostanek turških časov: džamija in zraven stoječi minaret; obema se pozna, da današnji rod ne polaga na nju posebne pažnje. V mestu je velika tovarna za salame, pivovarna in opekar- na.

Pred postajo Čuprijo premostimo prvič reko Moravo. To mesto, kakor skoro vsa druga, kolikaj velika, so vsa nova; za to se imamo zahvaliti Nemcem in njih zaveznikom, ker so pri umiku l. 1918 prav po hunske za sehoj vse, kar so mogli, pokončali.

Pri Štalacu dobi naša Morava z leve strani najmočnejši pritok reke Zapadna Morava. Dalje se dolina zožuje, polje se umakne pašnikom in goličavam; a ne za dolgo. Zopet se razpno pred nami lepi nasadi sliv, po največ pšenica, pa tudi rž in kornuza sta dobro zastopani, kakor tudi krompir in stročni sadeži.

V Aleksincu ima neka tovarna moderno višeco železnico; ako je ta tudi sad vojne, nisem doznal, pač pa se vidi razstreljene cestne mostove, kateri čakajo rešitve. Več hiš in železobetonskih stavb ob progi pričajo o dinamični in ekrazitni kulturi Nemcev.

Bližamo se Nišu. Velika lepa postaja, kjer se križajo proge na vzhod čez Piro in Sofijo v Carigrad, a na jug v Skoplje in Solun. Vlak stoji tu pol ure, kar smo porabili za ogled mesta v bližini kolodvora. Dalje smo si ogledali mesto ob povratku, kjer smo čakali nad pol- drugo uro.

Mala oznanila.

IVAN LEGAT, I. špeciálna popravilnica za pisalne, računske, kopirne stroje ter druge pisarniške stroje. Najboljši harvni traki ter ogleni papir itd. Čuvajte Vaše pisalne stroje ter obrnite se samo na izkušenega strokovnjaka. **IVAN LEGAT, tačas Vrazova ulica 4, od 15. maja Vetrinjska ulica 30, kavarina Žigart, telefon 434, ustanovljeno 1919.** 982 7-7

Inteligentne mlade pomožne delavke za čiste in mirno delo išče za takoj „Volta“ d. d., Maribor. 972

Posejilo 100-150.000 Din proti sigurnosti se išče za takoj. Ponudbe pod „Sigurnost“ na upravo „Tabora“. 1106 3-3

Vila z vrtom v Ljubljani s takoj prostim stanovanjem se za- menja za enako ali hišo z vrtom v Mariboru. Ponudbe pod „Vila v Ljubljani“ na upravo lista. 1103 2-2

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa narečila po meri sprejema čevljarska delavnica R. Monjac, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerno! Postrež- ba točna! 1045 10-6

Trgovski sotrudnik, bivši trgovec, išče službo kot skladiščnik ali prodajalec. Položi kancijo. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na upravo. 1124 2-2

Otok, 2 leti star, se odda za svojega. Naslov pove uprava 1133

Izgubila sem v soboto popoldne na potu od gostilne Nendi do broda (pobrezka stran) **rdečo bo samsko torbico.** Najditeja prosim, da odda ključ in železniško legitimacijo, ostalo naj si obdrži kot nagrado — gospej Milici Rojko v tuk. mestni klavnici. 1135 2-1

Gostilno na račun oddam takoj spretni, kancije zmorni natakari. Zvonko Mesarič, gostilničar, Selnica ob Dravi. 1132

Stanovanje 2 ali 3 sob s pri- tiklinami v novegradbi išče zaseben uradnik. Ponudbe na upravo lista pod „Visoka na- jemina“. 5-5

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predoba ter ostale pritlikline) v središču mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod „Zamena“ na upravo „Tabora“.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKEH PREMOGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za in- dustrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslo- vaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brkete

4-11

Naslov:

385

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 15/II.

J. Pirc, brivski mojster v Mariboru, Ale- ksandrova cesta, javlja potrtega srca v svojem, kakor tudi v imenu svoje družine pritužna vest, da mu je umrl njegov srčno ljubljani sin

Hugon Pirc

natakarski vajenec.

Kruta smrt ga je iztrgala iz naše srede v naj- lepši dobi.

Pogreb nepozabnega se vrši v torek, dne 27. maja ob 14. uri iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 49 na mestno pokopališče v Pobrezju.

MARIBOR, dne 26. majnika 1924.

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, šepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgo- vini

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26

= Najlepše novosti = 128

Urška, al' že veš

da je dobil

A. VICEL, MARIBOR

Glavni trg št. 5

emažirano težko posodo znamko „Golič“ in lažje vrste, češko- slovanskega proizvoda, plesavi- naste in lito posodo, porcelana- ste, kremeninasto in stekleno ro- bo najboljše vrste. Vse kupuje pri njem; zato hiti, da ne za- mudi. 40-4